

Norrlandsresa 2014, besök på Järnäsklubb, Ratan Södra och VIPP-invigning Holmögadd

Esbjörn Hillberg

Varje år firar Ulla och jag Midsommar på min lilla barndomsö i Söderhamns skärgård och samtidigt försöker vi göra en avstickare några dagar till olika fyrar längre upp på Norrlandskusten. Förra året skulle vi bl.a. ha besökt Holmögadd och dess Vippfyr men på grund av hårt väder och vind gick det inte. De skulle även ha invigt fyren på Internationella Fyrdagen 2013 men även detta blåste inne. När jag pratade med Anders Wincent i år föreslog han att vi skulle göra det i år om vi kunde komma upp. Sagt och gjort vi chansade och körde upp från Söderhamn till Umeå måndag 16 juni och följande hände:

Järnäsklubbs lotsplats

På vägen norrut besökte vi först Järnäsklubbs nedlagda lotsstation (syd Nordmaling). Av en slump hade jag läst på internet om ett EU-bidragsprojekt att det skulle bli ett mindre vandrarhem där. Vi hade tur som vanligt. När vi dök upp där vid 16 tiden hittade vi två killar som snickrade på ett hus. Vi presenterade oss och frågade om det var möjligt att se på lotsstationen. Det visade sig att en av killarna som hette Fredrik Karlsson tillsammans med sin fru Paula Quinones hade tagit över platsen. Fredrik som är snickare hade rustat upp hela anläggningen som skulle öppna under sommaren. Ett fantastiskt ställe som blir ett lyxvandarhem med 3 otroligt fina dubbelrum där varje

rum har egen toalett och dusch, bäddade sängar och frukost. I det lilla lotsutkikstornet finns 3 våningar med små sittgrupper och en otrolig utsikt från själva lotsutkiken mot bland annat Bondens fyr i öster. Vilket mysigt litet vackert ställe. Vi kan bara önska Paula och Fredrik lycka till och räknar med att komma tillbaka ett annat år. Mer info på: www.lotshuset.se.

Ratan Södra

Vidare upp till Umeå för övernattnig. Tisdag morgon körde vi upp till Ratan där Christer Hollinder väntade tillsammans med Peder Öberg. Så ut till Ratans byalags stora projekt, återskapandet av fyren Ratan Södra inre från 1874. Som vi nämnt tidigare i Blänket flyttades denna fyr 1942 till Djäkneboda och användes som förråd fram till 2011 då byalaget med hjälp av Länsstyrelsen och andra i juni 2011 slutförde köpet och flyttade tillbaka det f.d. gamla fyrhuset till sin ursprungliga plats. Sedan dess pågår ett stort arbete med att återställa fyren. När vi var där fanns en erfaren kakelugnsmurare i huset som byggde upp muren

Christer Hollinder, Peder Öberg och Ulla Hillberg inne i Ratan Södra. Även tapeterna skall återskapas.

till den gamla eldstaden och köksspisin. Man måste beundra dessa fantastiska, uttröttliga människor i Ratan som återskapar 1874 års fyr. Peder som är fotograf dokumenterar allt som händer på fyrplatsen. De hoppas vara klara om c:a 2 år och vill då att fyren även är utrustad med sin ursprungsbelysning bestående av en sideralskenskpegelapparat med fotogenlampa. Dessutom söker man efter den mistsignalsklocka som togs bort 1922. Alla tips är välkomna.

Holmögadd

På onsdag morgon körde vi till en fiskerhamn längst ut utanför Täfteå där fiskaren Rune Lundström (som vi faktiskt hade träffat för några år sedan på Holmön, fyrvärlden är liten!) väntade med sin större båt för att köra oss till djuphamnen på Holmögadds norra udde. I vår båt åkte även Lena och Lovisa Carneland från EU Leader Urnära i Vänes som hade finansierat Vippfyr-projektet (90.000:-) tillsammans med Länsstyrelsen Västerbotten, samt Bosse Svahn Fortverkets representant för Holmögadd och Björn Ludvigsson från Holmögaddgänet. Övriga deltagare från Holmögaddgänet hade redan åkt ut med ett par småbåtar till den grunda fyrhamnen

på södra udden. När vi anlände till Holmögadd norra hamn stod Anders Wincent och Åke Bäckström och väntade på bryggan då de kört upp från fyrplatsen med två 4-hjulingar och släpvagnar för att välkomna oss. Där stod även en stor burk Bullens korv på ett gaskök och väntade. Sjön suger sa Anders så vi inmundiga några korvar med bröd och dricka varefter de beordrade oss upp på bänkar på släpvagnarna. Sedan skumpade vi iväg drygt 3 km över ön till fyrplatsen. Naturligtvis vajade den svenska flaggan över Fyr-hjulskolonnen och under jubel nådde vi vår destination där vi mottogs av bl.a. Lars Olof Åström chef för kommunägda Viva Resurs som hade levererat järn, svets och smide till vippfyren samt Peter, Linda och Alvina Wincent. Därefter blev det sightseeing i alla fyrplatsens byggnader varpå vi samlades runt den imponerande 9,5 m höga Vippfyren. Ordföranden i Svenska Fyrsällskapet fick äran att hålla ett invignings/hyllningstal till Vippfyren samt med kniv skära av det blågula bandet. Ett Fyrfaldigt leve utropades för fyren varefter ordföranden överlämnade några presenter från Svenska Fyrsällskapet. Så var det dags för en välsmakande lunch. Slutligen kördes vi i full fart på släpvagnarna, med grusdammet från den torra vägen yrande

Bosse Svahn, Esbjörn Hillberg och Björn Ludvigsson skumpar iväg på släpkärran.

Ordföranden Esbjörn Hillberg skär av invigningsbandet.

runt oss och på oss, nordvart över ön till fiskebåten. En timme efter att vi hade lämnat Holmögadd satt Ulla och jag i

vår bil för c:a 45 mils körning till mid-sommarfirandet i Söderhamns skärgård.

Så en sista tanke. Jag har sagt det flera gånger tidigare men det förtjänar att sägas igen: Västerbotten är Sveriges främsta fyr-län. Vår resa har återigen bevisat hur aktiva fyrföreningar och fyrintresserade människor i Västerbotten är. Vi skall även vara tacksamma att man genom EU kan få bidrag till bevarande av våra svenska fyrar och jag hoppas att flera utefter Sveriges långa vackra kust använder sig av dessa möjligheter. Fyrintresset ger mig många tillfällen att möta mängder av underbara, positiva och glada människor. Man blir också alltid varmt välkommen till alla dessa udda vackra platser av alla trevliga människor. Jag vill även uppmana er alla att besöka våra fyrar som utgör en betydelsefull del av Sveriges unika maritima kulturarv. Jag kan nästan garantera att ni får härliga minnesvärda stunder och många vänner. Lycka till på era fyrresor.

Holmögadds båda fyrar.